

Kõige südamelähedasemast – emakeelest

Kadrina emakeelesamba avamise aegu aasta tagasi peeti ka keelekonverents. Seal kõlas mõte muuta keelepäevad ja -konkursid tavaks.

Mõte on idanema hakanud. Seda näitas teine keelepäev, mis Kadrina Keskkoolis 19. mail teoks sai. Tähistati emakeelesamba esimest sünnipäeva ning tehti kokkuvõtteid ülemaalisest kodu- ja keeleuurimuslikest tööd.

Emakeelesamba püstitamine ei olnud lõppe märk, pigem tugi edaspidisele tegevusele, et seista emakeele õiguste ja väärikuse eest.

Nii on arvanud üks Virumaa mees, keeleõpetaja **Meinhard Laks**, ülemaalse eesti emakeele ja rahvuskultuuri päeva sisseeadmise propageerija. Riiklik tähtpäev koondaks rahva ja riigi tähelepanu emakeele väärtustamisele.

„Eesti keel on üks suur väärtus. Umbes üks miljon inimest maailmas kõneleb seda. Selle kaudu, kuidas kõneleme, näitame, missugused oleme,“ ütles **Ilmar Tomusk** keelepäeva sissejuhatuses.

Viimasel ajal kuuleme sageli, et Eestil läheb hästi. Lõpuks on meil ka hamburgerid, oli hiljuti taas põhjust hõisata. Väliselt oleme ehk rikkamaks ja vabamaks saanud, kuid selle poolest, mis meie süda-

mes ja hinges, vaesemaks jäänud. Inimese sisemine rikkus on välise taha ära kadunud. Kas peame ikka kõige peale, mis Läänest tuleb, nii käsi plaksutama. Kuigi võtame mõotu Euroopast, ei tohi kaotada seda, mis meil endil on. See on meie keel ja vaimsus. Keelekonverentsil räägime sõnadest, lisas **Ilmar Tomusk**. Sõnadega tööme endale imidži. Sõnad ei tohi olla tühjad. Eeskujuga võiksime võtta kas või president Merist, kelle sõnade taga on vaimsus ja tõelisus.

Tänavusele keelekirjutiste konkursile esitatud tööde arv (30) näitas, et võõrsõnaohtruse, kantseliidi ja keele risustamise kõrvale on panna ka teistsugust keelepruuki – inimestelt, kes peavad lugu keelepühitusest ja heast kujundlikkusest. Korraldajad pidid pöörduma isegi Eesti Keele Instituudi teadurite poole, sest uurimuste tase oli kõrge.

„Tööd esitati hindamiseks Emakeele Seltsile. 1. mail oli Tallinnas nende arutelu, milles osales ka Kadrina Keskkooli õppealajuhataja Helga Lukas. Tööd on sisult ja vormilt eriuimelised. Neid hinnati kolmes rühmas, eraldi uurimusi ja referaate, kirjanduslikku omaloomingut ja esseid, muid teemasid (va-

ria). Hinnati loovust, mõtlemise erksust ja uurimuse täpsust,“ ütles Emakeele Seltsi teadussekretär **Mart Meri**, kommenteerides konkursile esitatud töid.

Auhinnasaajate hulgas oli Kadrina Keskkooli X klassi õpilane **Erni Kask** esseega „Eestlane olla on uhke ja häa – kas ikka veel?“ ja **Meinhard Laks** kirjutisega „Kirjad kaugel“. **Heino Sõrm** Kadrinast teenis tunnustust koguni kahe tööga: ta kirjutas ühe keelemehe donkihhotlikust võitlusest ja oli koostanud ajakirja „Kirjandus ja Keel“ minivaljaande. Võitjate hulgas oli veel Kristi Ilves Viljandi Gümnaasiumist, Pärnu 4. Keskkooli abiturient Piret Sai jt. Haljala Keskkooli õpilase **Helin Tamme** uurimud õpilaste slängist soovitati esitada Emakeele Seltsi keelevõistlusele. Autasustatute seas oli nii õppureid kui ka vanemaid inimesi. Paljud tööd on seda väärt, et mitte jätta sahtlisse tolmuma – need tuleks avaldada.

„Huvi konkursi vastu on kasvanud, mis viitab sellele, et on tarvis jätkata,“ sõnas osavõtjaid tänades Kadrina Keskkooli direktor **Otto Amer**.

Helgi Pajo

Emakeelesamba juures mõtiskleti kivisse raiutud sõnade üle.

Foto: Avo Seidelberg